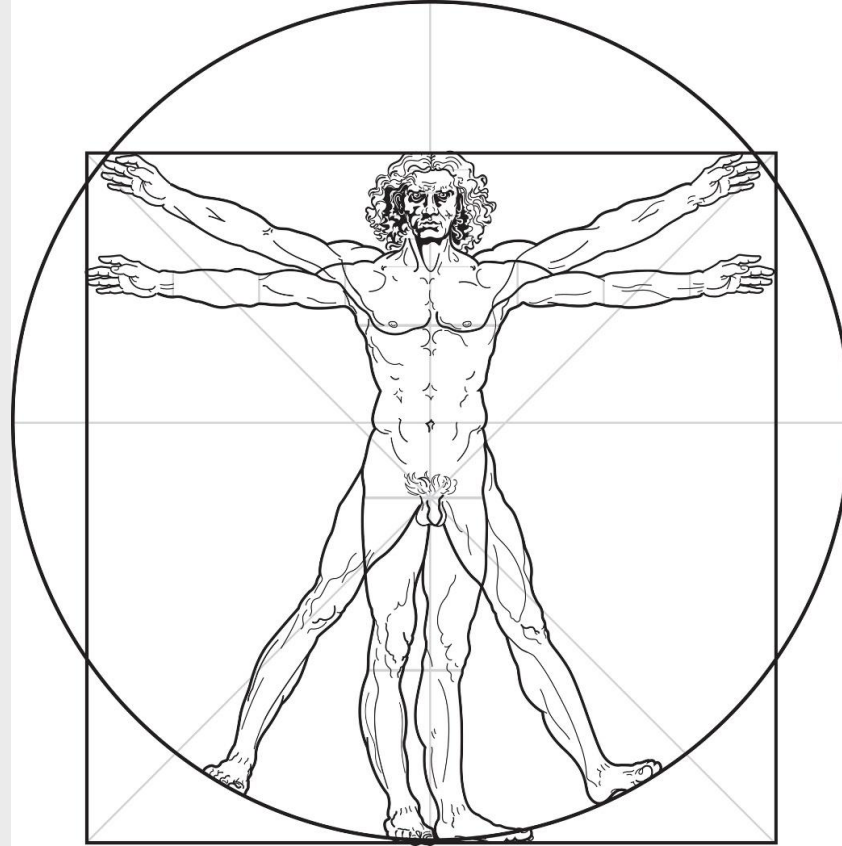

TIBBİ TERMİNOLOJİ 1

GİRİŞ (ÜNİTE 1-2)

YRD. DOÇ. DR. PERİHAN ŞENEL TEKİN

GİRİŞ

ANATOMİ
Organik varlıkları ve bu varlıkları meydana getiren oluşumları yapı, şekil, pozisyon, ilgi ve fonksiyonlarıyla inceleyen bilim dalıdır.

PATOLOJİK ANATOMİ

MİKROANATOMİ

MAKROANATOMİ

Uygulamalı Anatomi

Fonksiyonel Anatomi

Sistemik Anatomi

Topografik Anatomi

Karşılaştırmalı Anatomi

Bakteri
Fizyolojisi

Hücre
Fizyolojisi

...

FİZYOLOJİ

İnsan
Fizyolojisi

İnsan, hayvan ya
da bitki, tüm
canlılardaki hücre,
doku ve organların
işleyişini inceleyen
bilim dalıdır.

PATOLOJİ

Klinik Önem

Pathos/hastalık
çalışması + logos/bilim
=Hastalıklar Bilimi

Morfolojik
Değişiklikler

Etyoloji

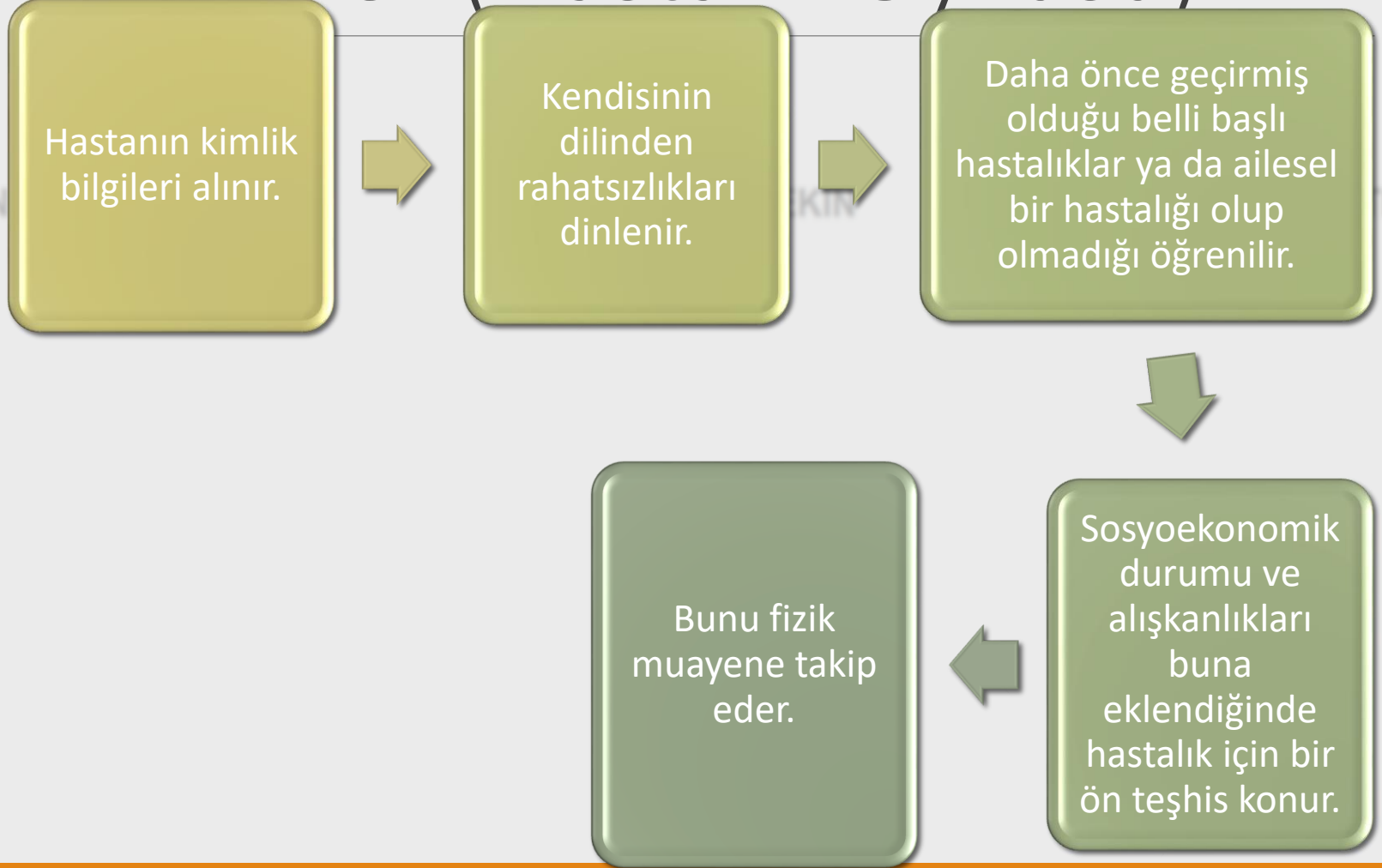
Patogenez

Sağlık, yalnızca hastalık ya da sakatlığın olmaması değil kişinin ruhsal, bedensel ve sosyal yönden tam bir iyilik içinde bulunmasıdır.

Teřhis,
Diagnosis/
diyagnoz, tanı.

Anamnez, doktorun hastaya teşhis koyma amaçlı olarak ona sorduğu sorulara onucu elde ettiği hastanın öyküsüdür.

Anamnez (Hastalık Öyküsü)

Bulgu

Belirti

PERİHAN ŞENEL TEKİN

PERİHAN ŞENEL TEKİN

PERİHAN ŞENEL TEKİN

AKUT

SUBAKUT

KRONİK

Hekimin hastalığı tanımlayabilmek için uyguladığı inceleme işlemlerine fiziksel muayene denir.

Inspection/Enspeksiyon

Gözle bakılarak hastalık bulgularının tespit edilmesidir. Cildin rengini, gözle görülebilecek bir renk ve doku değişikliğine ilişkin bulgular bu muayene ile elde edilebilir.

Palpation/Palpasyon

Doktorun el ve parmaklarını hastanın vücuduna hafifçe bastırması ve bastırıldığı yerdeki organ hakkında bilgi edinmesidir.

Percussion/Perküsyon

Doktorun parmak uçlarını kullanarak kısa ve net vuruşlarla çıkan sesleri dinleyerek vurduğu yerin durumu hakkında bilgi edinmesidir.

Auscultation/oskültasyon

Dinlemekle yapılan muayenedir.

Tedavi (Sağaltım)

- Sağlığı bozulmuş olan bireyi sağlıklı duruma kavuşturma amacıyla yapılan tıbbi işlemlerin bütünüdür.

Terapi

- Özel tedavi şekillerine terapi adı verilmektedir. Tek başına ruhsal yolla tedavi şekline de terapi denilmektedir.

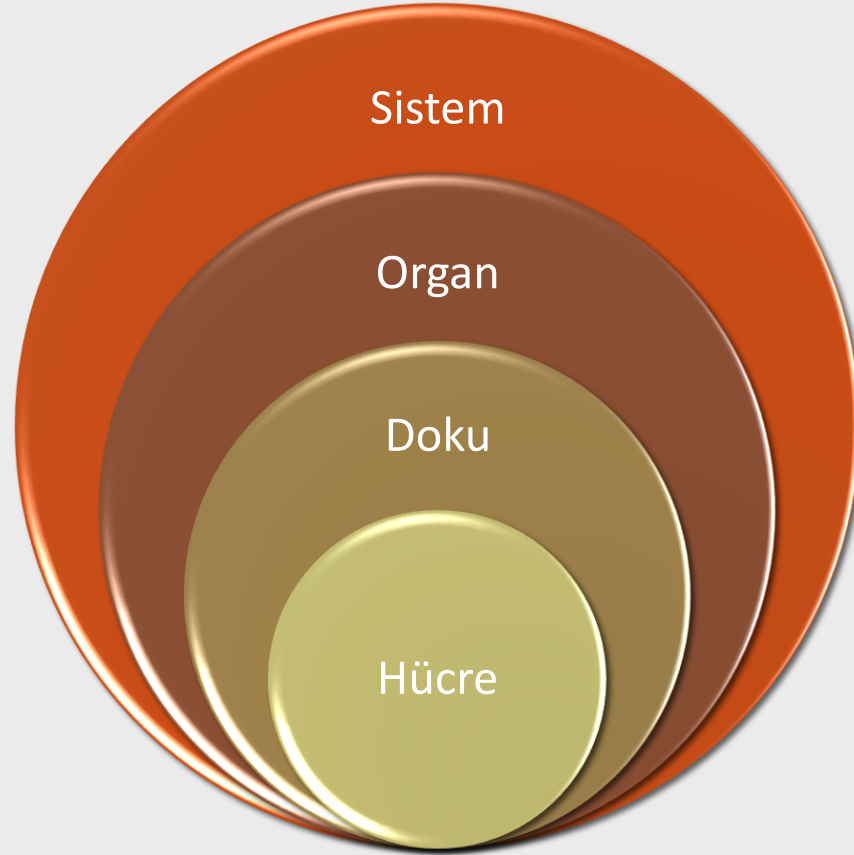

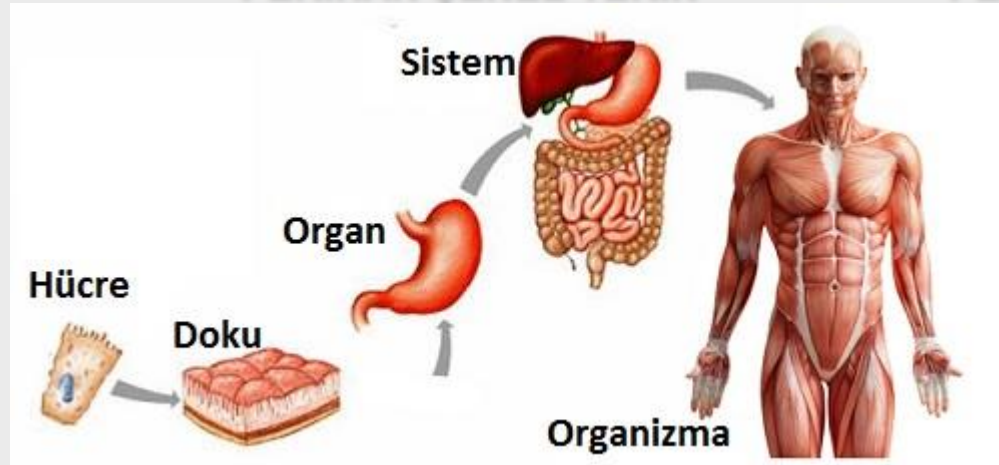
İNSAN VÜCUDU, HASTALIK VE HASTALIK NEDENLERİ

İnsan Vücutu

Hastalık

İnsanın gerek fiziksel
gerekse ruhsal yönden
sağlıklı olmaması
durumdur.

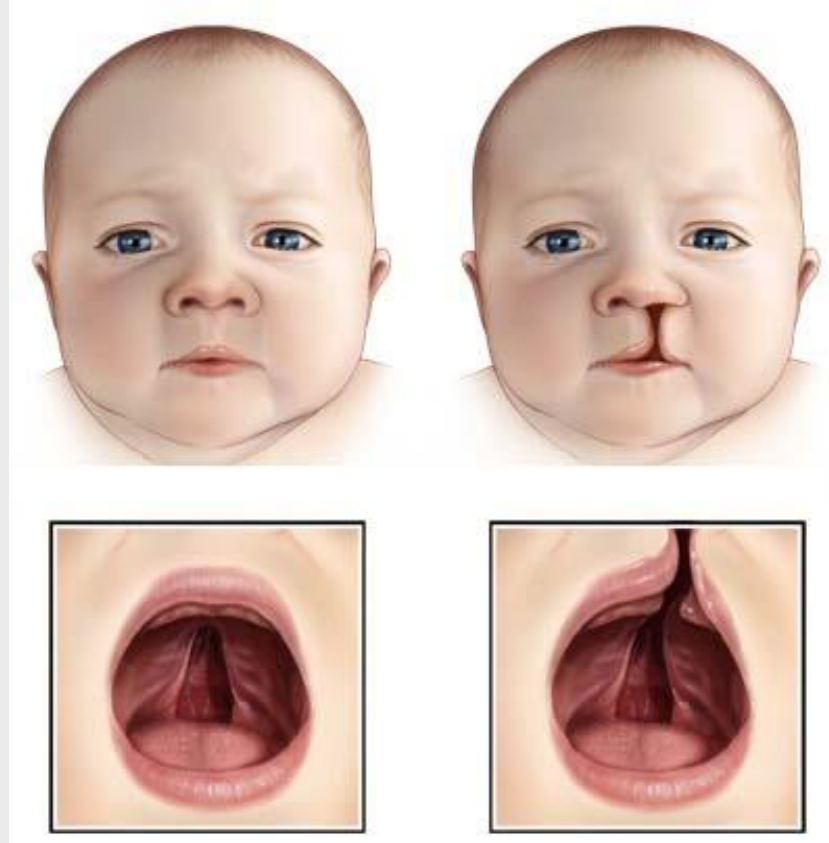
Hastalık Nedenleri

Dođuřtan Meydana Gelen Hastalıklar

- Fetusun anne karnındayken edinmiş olduğu hastalıklara congenital/konjenital hastalıklar adı verilir.

Kalıtımla Meydana Gelen Hastalıklar

- Genler aracılığı ile aileden kalıtımla geçen hastalıklara hereditary/herediter hastalıklar denir.

Hastalık Nedenleri

Travmatik Hastalıklar

- Vücutun herhangi bir yerine uygulanan şiddet sonucu ortaya çıkan hastalıklara travmatik hastalıklar denilir.

Enfeksiyon ve Parazit Hastalıklar

- Bakteri, virüs, riketsiya, mantar ve protozoa gibi organizmaların sebep olduğu hastalıklara enfeksiyonel hastalıklar denilir.

Hastalık Nedenleri

Tümörlü Hastalıklar

- Hücrelerin kontrolsüz ve hızla çoğalmasıyla oluşan hastalıklardır.

Fiziksel Sebeplere Bağlı Hastalıklar

- Sıcak çarpması, donma, boğulma, elektrik çarpması, alfa, beta ve gamma gibi ışınlar gibi fiziksel sebeplere bağlı olarak ortaya çıkan hastalıklardır.

Hastalık Nedenleri

Kimyasal Sebeplere Bağlı Hastalıklar

- İlaçların ters etkileri, kimyasal madde zehirlenmeleri, böcek, akrep ve yılan ısırılmaları sonucu meydana gelen zehirlenmeler bu grupta yer alır.

Alerjik Hastalıklar

- Vücuda giren yabancı cisimlerin (antijen) etkisi ile vücutta oluşan savunma cisimcikleri (antikor) etkileşime geçerek histamin oluştururlar. Oluşan bu histamin vücutta kızarıklık, ateş, ağrı, burun akıntısı, kaşıntı gibi alerjik reaksiyonlar meydana getirir.

Hastalık Nedenleri

Beslenme ile ilgili Hastalıklar

- Beslenme kaynaklı hastalıklardır.

Psikosomatik Hastalıklar

- Ruhsal kaynaklı fizyolojik hastalıklardır.

Hastalık Nedenleri

İdiyopatik Hastalıklar

- Herhangi bir sebep bulunamayan hastalıklara idiopathic/idiyopatik hastalıklar denir.

TIBBİ TERİNOLOJİ VE TIBBİ TERİM BİLGİSİNİN ÖNEMİ

Müzikte “sol anahtarı, adagio, bariton, oktav”

Futbolda “ofsayt, aut, korner, penaltı”;

Hukukta “müstafi, hakikiye, rücu, mülga”

Mühendislikte “apron, angle, brazing, clamp,” gibi.

TIBBİ TERİM VE TIBBİ TERİMİN ÖĞELERİ

Tıbbi terimlerin yazılışı kadar nasıl okunduğunu bilmek de önemlidir!

Obesity/obesite: Aşırı şişmanlık

Hemorrhage/hemoraj: Kanama

Myelocyte/miyelosit: İlik hücresi

Acut/akut: Aniden gelişen

Colposcope/kolposkop: Vajeni inceleyen alet

“c” harfi sessiz bir harf ile a,o,u gibi sesli harflerden önce geldiğinde “k” okunur.

Örneğin,
cubitus/kubitus
gibi.

“c” harfi e, i, ae, oe, y harflerinden önce geldiğinde “s” okunur.

Örneğin,
cycclus/siklus gibi.

“j” harfi bir sesli harfin önüne gelirse “y” okunur.
Örneğin,
jejunum/yeyunum
gibi.

“q” harfi “ku” okunur.
Örneğin,
quadriceps/kuadriseps
gibi.

“i” harfi genelde “i”
okunur. Ancak a, e, o
gibi sesli harflerden
önce gelirse sırasıyla
sırasıyla “ya, ye, yo”
şeklinde okunur.
Örnek, portio/porsiyo
gibi.

“x” harfi “ks” olarak
okunur. Örneğin,
farenx/farenks.

“th” harfleri “t” şeklinde okunur. Örneğin, hipotalamus/hipotalamus gibi.

“rh” harfleri “r” olarak okunur. Örneğin, rhino/rino gibi.

“ph” harfleri “f” olarak okunur. Örneğin, phalanx/falanks gibi.

“ch” harfleri “k” olarak okunur. Örneğin, Cheiloplasty/kiloplasti gibi.

“ps” harfleri “pıs” olarak okunur. Örneğin, pseudo/pisöydo gibi.

“sch” harfleri “ş” ya da “k” olarak okunur. Örneğin, ischium/iskiyum gibi.

“y” harfi “i”
olarak okunur.
Örneğin,
systema/sistema
gibi.

“ae” harfleri “e”
olarak okunur.
Örneğin,
caecum/secum
gibi.

“au” harfleri
“av” ya da “o”
olarak okunur.
Örneğin,
auto/oto,
auricula/avrikula
gibi.

“eu” harfleri “ö”
olarak okunur.
Örneğin,
neuron/nöron gibi.

“oe” harfleri “ö”
olarak okunur.
Örneğin,
coeliacus/söliyakus
gibi.

“g” harfi “g” olarak
okunur. Örneğin,
gingiva/gingiva gibi.

“a, e, o, u” sesli harfleri
Türkçede olduğu gibi okunur.

“i” harfi “i” veya “y” olarak okunur.
Örneğin,
inferior/inferiyor gibi.

“b, d, f, g, h, l, m, n, p, r, s, v, z” sessizleri Türkçedeki gibi okunur.

Kaynařtırma

Hepat/o

Splen/o

-megaly

Hepat-o-splen-o-megaly

Tekil/Çoğul

Tıbbi terimler çeşitli
şekillerde çoğul
yapılırlar.

Örneğin “is” ile biten
bir terimde “i”, “e” ye
dönüşerek çoğul yapılır.

Diagnosis

Diagnoses

Pelvis

Pelves

Neurosis

Neuroses

Birçok tıbbi terimde tekil sözcüğün sonundaki “us” “i” olarak değiştirilerek çoğul yapılır.

Bronchus

Bronchi

Bacillus

Bacilli

Embolus

Emboli

İstisnası vardır!!!

Virus

Viruses

Sinus

Sinuses

“a” ile biten tekil terimler “e” harfi eklenerek çoğul yapılırlar.

Scapula

Scapulae

“um” ile biten tıbbi terimler “a” ya dönüştürülerek çoğul yapılırlar.

Acetabulum

Acetabula

Septum

Septa

“ix” veya “ex” ile biten
tıbbi terimler “ieces” e
dönüştürülerek çoğul
yapılırlar.

Cervix

Varix

Cervices

Varices

“oma” ile biten tıbbi terimler “ta” ya da “s” ye dönüştürülerek çoğul yapılır.

Adenoma

Adenomata/Adenomas

Carsinoma

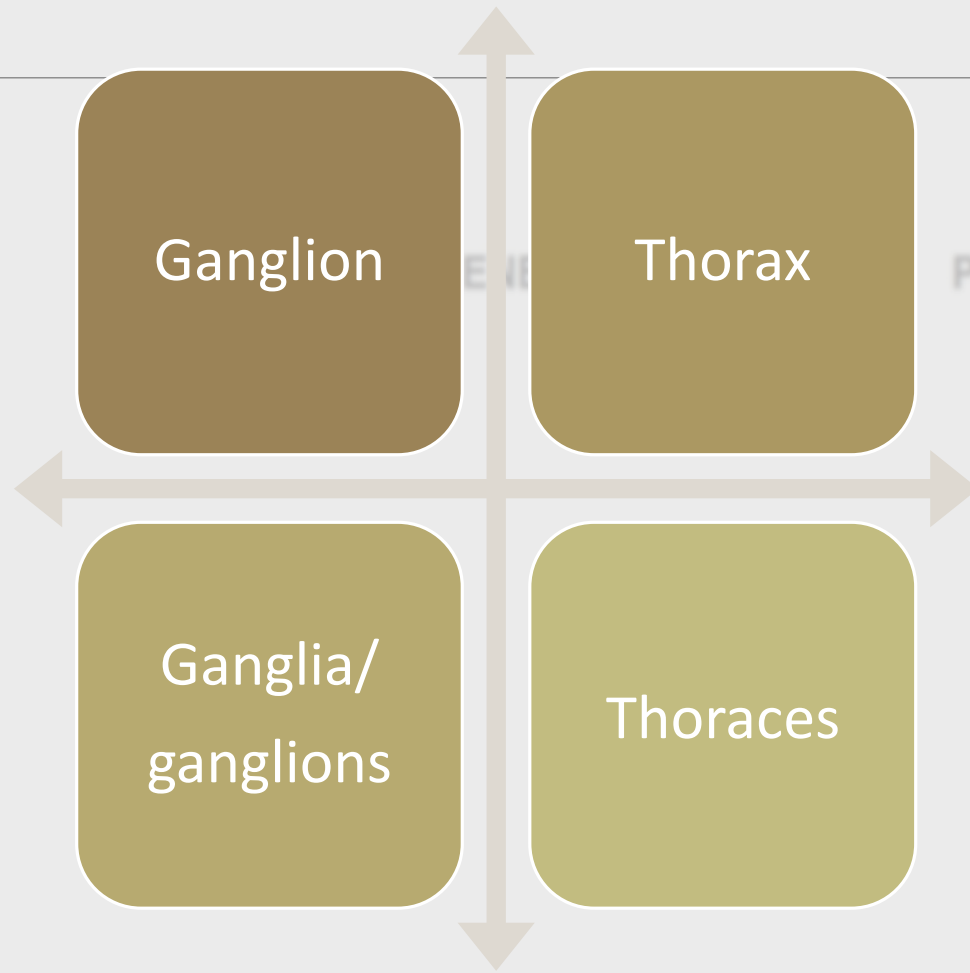
Carsinomata/Carsinomas

“nx” ile biten tıbbi terimleri çoğul yaparken “x” “g” ye dönüşür ve sonuna “es” eklenir.

Sonunda “on” olan tıbbi terimleri çoğul yaparken ya “on” yerine “a” eklenir ya da “on” un sonuna “s” eklenir.

Sonu “ax” ile biten tıbbi terimleri çoğul yaparken “ax” “aces” e dönüştürülür.

Terim Analizi

ÖNEK

Peri-

KÖK

Arthr/o

SONEK

-itis

PERIARTHRITIS

PERİHAN ŞENEL TEKİN

PERİHAN ŞENEL TEKİN

PERİHAN ŞENEL TEKİN

GLYCOPENIA

KÖK

Glyc/o

Şeker

SONEK

-penia

Yoksulluk,
eksiklik, azlık

STAPHYLOPLASTY

KÖK

Staphyl/o

Küçük dil

SONEK

-plasty

Cerrahi onarım
ameliyatı

ATRESIA

ÖNEK

a-

Yokluk veya olumsuzluk
bildiren önek

SONEK

-tresia

Delik, kanal, geçit

Angiodermatitıs

KÖK

Angi/o

Damar

KÖK

Derm/o

Deri

SONEK

-itiş

Enfeksiyon